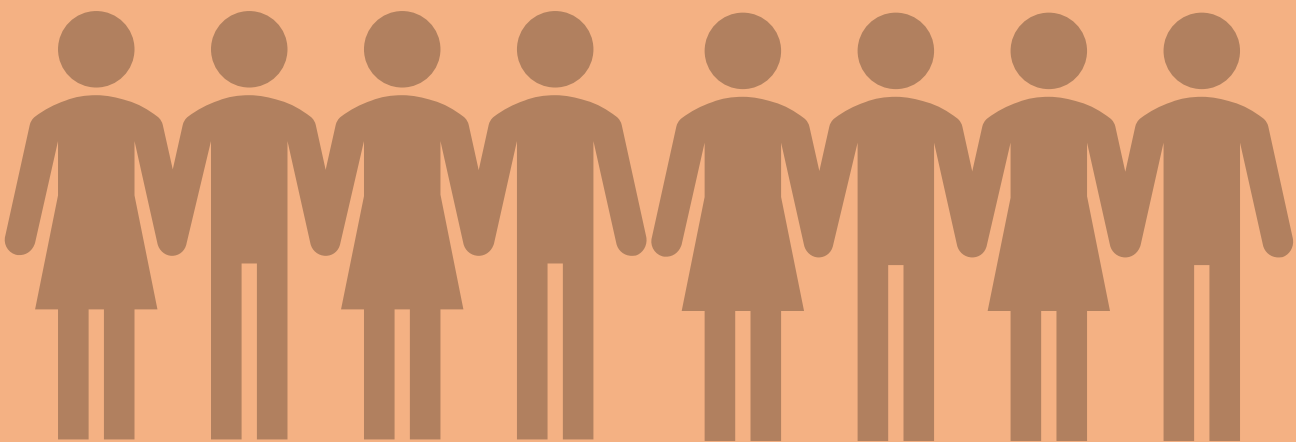

DET NATIONALE ELEV PANEL

Præsentation af undersøgelsesresultater

Udarbejdet af Amina Sabah Karim 2021-2022

Indhold

Formål med projektet.....	2
Metode.....	2
It-værktøjer.....	3
It i undervisningen - muligheder og udfordringer.....	7
Elevernes it-kompetencer:.....	8
Lærernes it-brug og it-kompetencer.....	10
Brug af forskellige platforme.....	11
Ustabil internetforbindelse.....	11
Kort opsamling.....	13

Formål med projektet

Formålet med *Det nationale elevpanel* er at sætte fokus på elevernes egen oplevelse af og holdning til anvendelsen af it på erhvervsuddannelserne. Målet er at give et samlet billede af, hvordan eleverne oplever brugen af it, herunder både potentialer og begrænsninger. Desuden vil undersøgelsen give viden om og forslag til, hvad EUD-elever har brug for fremadrettet i forhold til at styrke god brug af it i undervisningen og derved elevernes læring. Undersøgelsens fokus er:

- Elevernes oplevelse af lærernes inddragelse af it i undervisningen på deres uddannelse
- Elevernes medindflydelse i forhold til brugen af it i undervisningen på deres uddannelse
- Hvornår oplever eleverne it som en hjælp og/eller barriere i undervisningen på deres uddannelse

Metode

Undersøgelsen omfatter både en kvantitativ og en kvalitativ analyse. Den kvantitative undersøgelse består af **en spørgeskemaundersøgelse** blandt 141 voksne og unge elever fra de deltagende skoler. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at kortlægge og identificere elevernes oplevelse af it-anvendelsen i undervisningen på erhvervsuddannelserne. Den kvalitative undersøgelse består af **fokusgruppeinterviews** blandt 36 voksne og unge elever, som diskuterer forskellige tværgående temaer og emner i relation til anvendelsen af digitale teknologier i undervisningen/uddannelsen.

Eleverne har i spørgeskemaet og fokusgruppeinterviewene udelukkende forholdt sig til anvendelsen af it i undervisningen på deres egne uddannelser. I de efterfølgende afsnit er elevernes besvarelser dog kategoriseret tematisk.

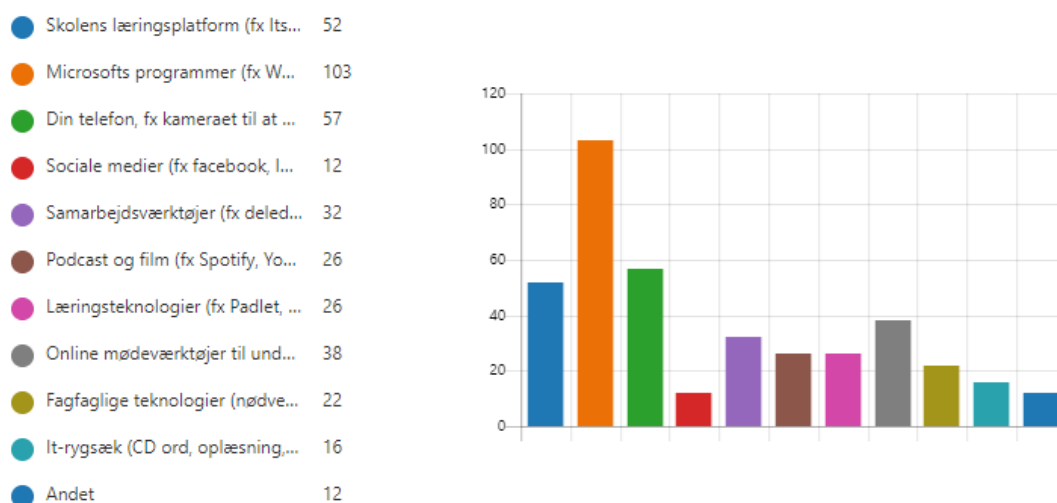
It-værktøjer

I vores undersøgelse blev eleverne bedt om at forholde sig til, hvilke it-værktøjer deres lærere har bedt dem om at bruge i undervisningen i den seneste uges tid.

"It er jo bare en stor del af vores dag, vores undervisning generelt, så jeg vil sige, at der er enormt mange situationer, på en dag, hvor it hjælper. Det er så hurtigt og nemt bare at komme ind og finde opgaver" -Ung EUD-elev

Som det fremgår af figur 1 herunder, har størstedelen af eleverne svaret, at deres lærere har bedt dem om at bruge Microsofts programmer.

Figur 1:

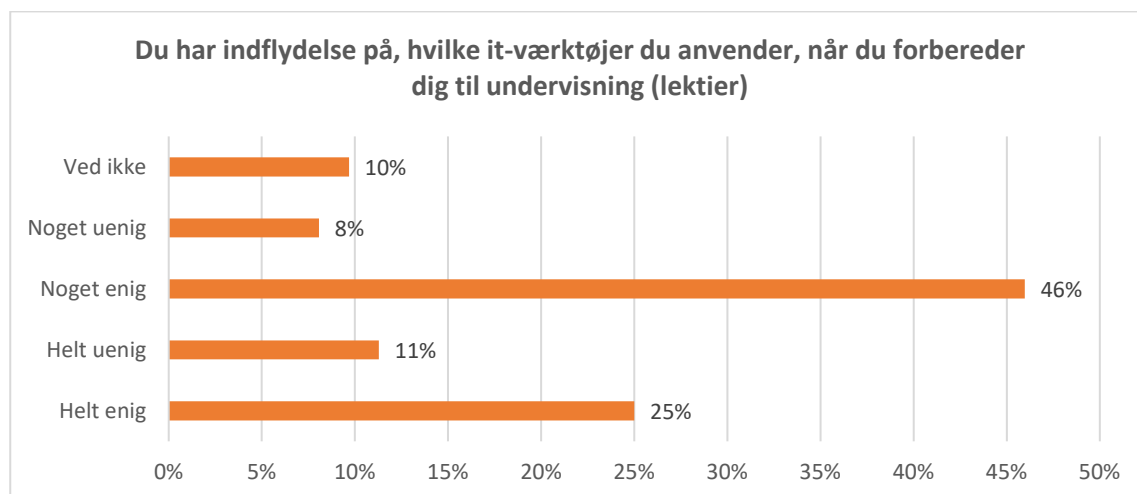
Yderligere fortæller eleverne i de kvalitative fokusgruppeinterviews, at de ofte ikke bliver bedt om at bruge et bestemt værktøj, men når læreren giver dem en opgave i et bestemt værktøj, fx i Word, så er det oplagt at lave besvarelsen i samme værktøj.

"Jeg tror bare, det er en selvfølge, fordi det er de her værktøjer (Office-programmer), vi har adgang til" -Ung EUD-elev

Spørgeskemaundersøgelsen blandt eleverne viser desuden, at eleverne ofte har indflydelse på, hvilke værktøjer de anvender, når de laver lektier. Som det ses i figur 2, så svarer 71 pct. af de adspurgte elever i spørgeskemaet, at de er helt enige eller enige i, at de har indflydelse på, hvilke værktøjer de anvender, når de forbereder sig til undervisningen. Kun 19 pct. af eleverne svarer, at de er meget uenige eller uenige i, at

de har indflydelse på valg af værktøjer i forbindelse med forberedelse til undervisningen.

Figur 2:

Det frie valg begrænser sig dog ikke til lektielæsningen. Som det fremgår af figur 3, viser elevernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen, at 76 pct. af de adspurgte elever er helt enige eller noget enige i, at de har indflydelse på valg af it-værktøjer til gruppearbejde, noter, fremlæggelser, afleveringer m.m.

"Når vi har et projekt, så har vi frit spil, men når vi har undervisning i et bestemt emne, så skal vi bruge et bestemt it-værktøj" -Ung EUD-elev

En anden elev siger, at når de skal præsenteres for nye værktøjer i undervisningen, så fremhæver lærerne de it-værktøjer, som de har kendskab til.

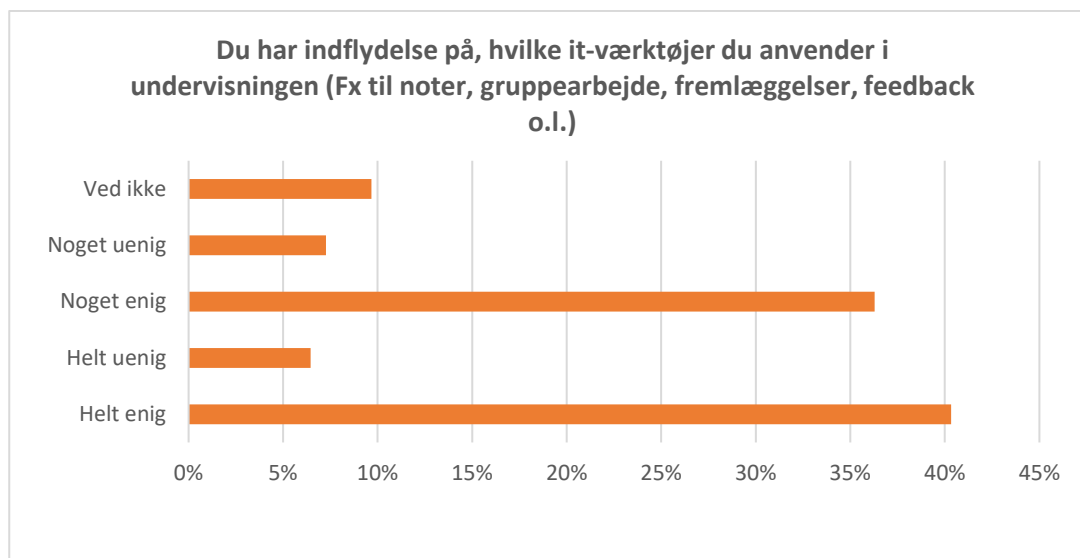
"Jeg tror, lærerne fremhæver de programmer, de har nemmest ved at finde rundt i. Hvis vi vælger at aflevere i et andet program, så bliver det svært for dem at finde rundt i." -Ung EUD-elev

Når eleverne arbejder i grupper, bruger de Google-Docs eller et fælles Word-dokument for at sikre, at alle har adgang til dokumentet.

Ifølge eleverne varierer det fra lærer til lærer, hvordan fx en opgave skal afleveres, og hvis en lærer ikke fortæller, hvor den skal afleveres, så navigerer eleverne i forhold til lærernes forskellige vaner. En elev siger:

"Nogle lærere vil have opgaven sendt på mail, andre vil have den på OneNote. Så jeg skal finde ud af, hvilken lærer det er, så ved jeg, hvor og hvordan opgaven skal afleveres. Det vil være fedt, hvis det bliver gjort på samme måde." -Ung EUD-elev

Figur 3

I fokusgruppeinterviewene forklarer og eksemplificerer eleverne, hvordan de arbejder med forskellige digitale præsentationsværktøjer i undervisningen. Eleverne nævner blandt andet PowerPoint og Prezi som præsentationsværktøjer i forbindelse med fremlæggelser.

Ifølge flere elever bliver de ikke direkte bedt om at bruge et bestemt værktøj i forbindelse med fremlæggelserne, men deres oplevelse er, at deres lærere har forventninger til, hvilke præsentationsprogrammer der skal anvendes.

Eleverne ønsker også selv at have indflydelse på valg af it-værktøjer:

"Jeg vil gerne have, at vi selv får lov at bestemme, hvilke programmer vi bruger. Det er godt, at alt er samlet på OneNote, men derfra vil jeg selv have indflydelse." -Voksen EUD-elev

Eleverne er glade for, at de selv kan vælge it-værktøjer, og når der er frit valg med hensyn til it-værktøjer, så er der samtidig en accept af, at læreren ikke nødvendigvis kender og kan hjælpe eleverne med de værktøjer, som de selv vælger. En elev citerer sin lærer i interviewet, der siger: *" I må godt bruge andre værktøjer, men så kan jeg bare ikke yde noget support på dem"*. Der er fuld forståelse for dette synspunkt.

It i undervisningen - muligheder og udfordringer

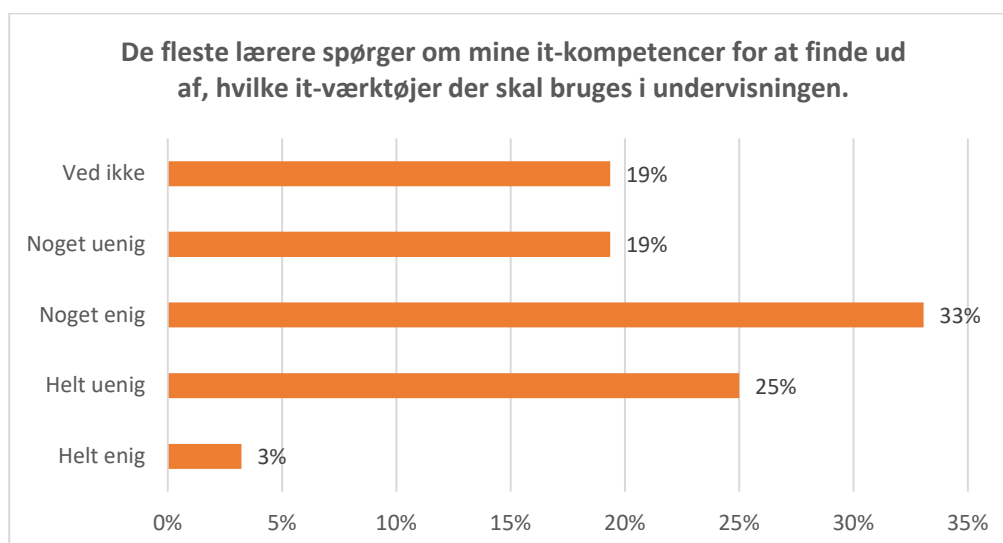
Som det fremgår af figur 4 nedenfor, svarer 36 pct. af de adspurgte elever, at de er helt enige eller delvist enige i, at lærerne er opmærksomme på elevernes forskellige it-behov i undervisningen, mens 45 pct. af eleverne svarer, at de er delvist uenige eller helt uenige, og her kunne der måske være plads til forbedring. I fokusgruppeinterviewene retter eleverne særlig opmærksomhed på deres læse- og skrivefærdigheder. En ordblind elev påpeger dette således:

"Jeg er flere gange blevet spurgt, om jeg er ordblind. Det er dejligt, at de kommer og spørger, om det er lærere eller uddannelsesvejledere, så de sikrer sig, at det faktisk går godt." -Ung EUD-elev

Flere elever har fået tilbudt en it-rygsæk efter en indledende screening, eller når en lærer har været opmærksom på en elevs læse- og skrivevanskeligheder i undervisningen, men behovet for opmærksomhed på elevernes særlige it-behov stopper ikke her. En elev fortæller:

"Jeg vil gerne have, der bliver flere muligheder for, at jeg kan bruge mine hjælpemidler i undervisningen. Jeg vil også gerne have at undervisningen bliver bedre og mere hjælpsom." -Ung EUD-elev

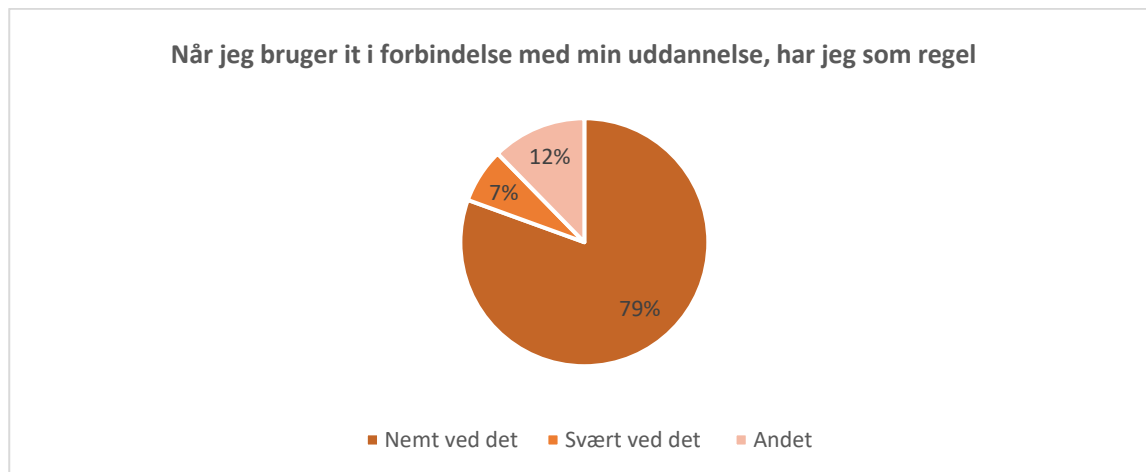
Figur 4

Elevernes it-kompetencer:

Eleverne bliver også spurgt, om de som regel har nemt eller svært ved at bruge it i forbindelse med deres uddannelse. Som det fremgår af figur 5 nedenfor, svarer 79 pct. af de adspurgte elever, at de har "nemt ved det", mens 7 pct. svarer, at de har "svært ved det".

Figur 5

I det hele taget møder eleverne op med meget forskellige it-kompetencer. En elev i en voksenelevklasse fortæller, at flere i klassen har stor erhvervserfaring og undertiden også omfattende erfaring med visse it-programmer. Han har selv brugt Photoshop de sidste 15 år, og i sådanne situationer kan elevernes kompetencer være stærkere end lærerens. Her får eleven ofte funktion som hjælpelærer. En skole vil gerne drage fordel af dette og spørger ved uddannelsens start, om nogen kan være it-tutorer. En elev, der allerede er uddannet it-supporter, melder sig, men hans kompetencer bliver desværre aldrig sat i spil.

Eleverne organiserer sig ofte klassevis i Facebookgrupper, hvor de bl.a. hjælper hinanden med it-udfordringer. Der er generelt en forståelse af, at man kan og skal løse mange problemer selv, og hvordan man gør det. En elev siger det således:

"... generelt med de programmer, man ikke er vant til at bruge, så kan man spørge Google. Der er så mange forklaringsvideoer og hjemmesider med forklaringer på, hvordan man løser en problemstilling, og så kan man ofte finde ud af det." -Ung EUD-elev

Mange elever føler sig dog udfordret med hensyn til at møde nye it-programmer på uddannelsen, herunder nævner nogle vokselever, at de ikke kender til de "almindelige" programmer, der anvendes på uddannelsen. De udtrykker et ønske om mere introduktion til programmerne og gerne før uddannelsen begynder.

"En introduktion til Word, Excel eller PowerPoint en uge eller fjorten dage før uddannelsesstart vil helt klart hjælpe. Vi vil blive mere trygge ved de opgaver, vi får i de forskellige programmer." -Voksen EUD-elev

En anden vokselev siger:

"Jeg synes generelt, at skolen ikke er så god til at tænke over, at der er voksne mennesker på uddannelsen. De tænker mest på de unge, som kommer direkte fra folkeskolen, og de unge elever kan en hel del, som vi andre ikke kan." -Voksen EUD-elev

Både unge og voksne elever nævner, at det kan tage meget tid at sætte sig ind i it-programmerne samtidig med, at de skal bruge tid på det faglige. Flere udtrykker i den forbindelse, at de føler sig overladt til sig selv, når de skal lære nye programmer at kende. En elev siger:

"Du lærer jo også af bare selv at prøve, og det er selvfølgelig også rigtigt, men nogle gange er der bare ikke tid til det. Man bliver lidt overladt til sig selv nogle gange." -Ung EUD-elev

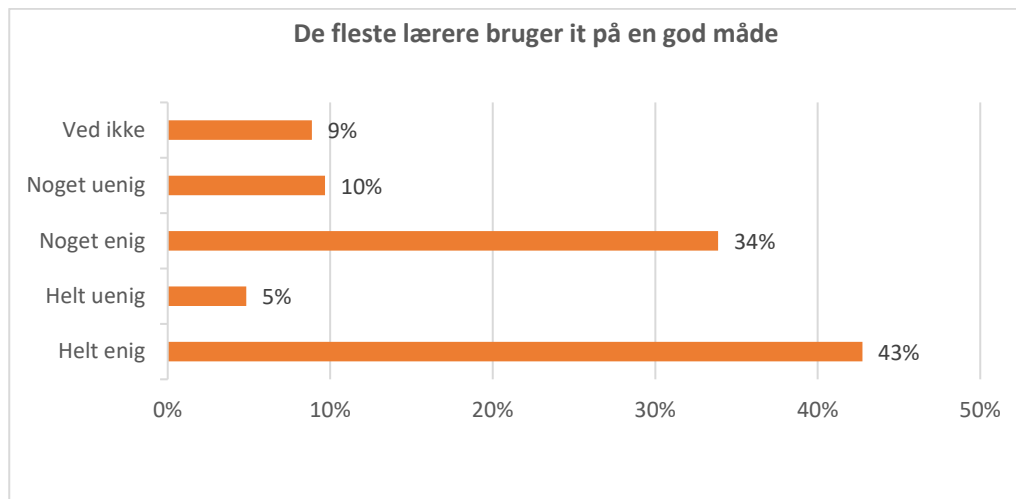
Der er en skepsis i forhold til, hvad der ligger bag lærernes holdning om, at eleverne selv må tilegne sig disse færdigheder. En elevkammerat, reflekterer over det med at prøve sig frem, når man skal lære et nyt it-program:

"Jeg tror da bestemt de (lærerne) tænker, at man selv får noget ud af lige at sidde med det og sådan noget, men jeg tror grangiveligt også de ikke selv lige ved, hvordan man gør." - Voksen EUD-elev

Lærernes it-brug og it-kompetencer

Overordnet set er eleverne tilfredse med lærernes it-brug i undervisningen. Som det fremgår af figur 6 nedenfor, mener 77 pct. af de adspurgte elever, at de er helt enige eller delvist enige i, at de fleste lærere bruger it på en god måde. 15 pct. af eleverne er delvist uenige eller helt uenige i dette.

Figur 6

Vi har i fokusgruppeinterviewene spurgt ind til situationer, hvor lærerne ikke bruger it på en god måde. Ifølge eleverne er lærernes alder en medvirkende faktor for deres it-brug og kompetencer. Nogle elever peger på, at brugen af it-værktøjer i undervisningen er markant højere blandt de yngre lærere, mens det primært er de ældre lærere, der mangler basale it-kompetencer i forbindelse med anvendelsen af digitale ressourcer i undervisningen. En ikke-fungerende it i undervisningen er ifølge eleverne spild af tid og skyld i, at eleverne mister interesse for og koncentration i undervisningen. Eleverne fremhæver også, at det især er et problem, når undervisningen starter. Eleverne fortæller om lærere, der bruger over femten minutter på at starte computeren, hvilket virker forstyrrende og demotiverende i undervisningen.

En elev beskriver den manglende it-kompetence således:

"Vi får tit at vide, at vi skal bruge et eller andet program i undervisningen, men jeg tror ikke, at lærerne selv har afprøvet programmet. Det vil selvfølgelig hjælpe, hvis de har afprøvet programmet, så kan de se, hvad det går ud på, og så kan de selvfølgelig også hjælpe os med programmet." -Voksen EUD-elev

Brug af forskellige platforme

Som udgangspunkt har skolerne én primær læringsplatform, som bruges til at strukturere undervisningen, men der er også fx i forbindelse med nødundervisning grundet Covid19 kommet andre platforme i spil. Det er i interviewene en gennemgående væsentlig pointe, at eleverne ser brugen af forskellige platforme, som en udfordring i undervisningen. Eleverne oplever flere skift mellem de forskellige platforme i undervisningen, hvilket skaber forvirring blandt eleverne. Andre elever fortæller, at de flere gange har afleveret opgaverne på den forkerte platform, som resultat af lærernes brug af forskellige platforme.

"Det er svært at finde rundt i de forskellige platforme, og jeg har afleveret opgaver forkerte steder et par gange" -Ung EUD-elev

Eleverne ønsker sig gennemgående en mere ensartet struktur:

"Det skal være sådan, at alle lærere skal lægge lektier og opgaver samme sted. Og vi skal aflevere opgaverne på samme måde." -Ung EUD-elev

Lærerne bruger ifølge eleverne platformene meget forskelligt. Eleverne påpeger blandt andet lærernes forskellige måder at strukturere undervisningsforløbene på.

"... det er som om lærerne mangler en køreplan for, hvordan de kan opbygge forløbene på samme måde." -Ung EUD-elev

En anden elev siger:

" Vi har brugt tre kvarter på at finde en opgave i læringsplatformen. Tre kvarter spildt af undervisningen for at finde én opgave." -Ung EUD-elev

Ustabil internetforbindelse

Som udgangspunkt er undervisningen opbygget digitalt, hvilket betyder at både undervisningsmaterialer, fraværsregistrering, tidsplaner og skemaer er digitale. Dette kræver, at både elever og lærere har en stabil og velfungerende it-forbindelse. Ifølge nogle elever er internetforbindelsen især ustabil og langsom om morgenen, når alle elever og lærere skal være på samtidigt.

"Det er især om morgenen, når alle elever starter og skal være på, så bliver internettet langsomt." -Ung EUD-elev

Nogle elever påpeger ustabil og langsom internetforbindelse som en udfordring for undervisningen. En anden elev beskriver den ustabile internetforbindelse således:

"Det var i dansk, hvor vi ikke kunne komme på siden, så gik vi udenfor for at lave et eller andet, indtil internettet virkede igen." -Ung EUD-elev

Kort opsamling

Undersøgelsen peger på følgende konklusioner:

Overordnet set er eleverne tilfredse med lærernes it-brug i undervisningen. Ifølge eleverne er nogle lærere gode til it, andre er ikke, og når lærerne ikke er gode til it, så forklarer eleverne det især med lærernes alder.

Elevernes indflydelse på valg af it-værktøjer i undervisningen er varierende og afhænger af den enkelte lærer og af undervisningssituationen. Nogle lærere udstikker klare rammer for, hvor og hvordan opgaverne skal løses, mens andre giver frie rammer. Overordnet set accepterer eleverne, at læreren ikke nødvendigvis kender og kan hjælpe dem med de programmer, som eleverne selv vælger at bruge i undervisningen.

Eleverne oplever, at deres egne it-kompetencer er afgørende for deres læring. Flere af de voksne elever påpeger egne digitale udfordringer i undervisningen. Det er især voksne elever, som ikke tidligere har arbejdet med de forskellige digitale værktøjer såsom Office-pakken, læringsplatforme m.m.

Det er et generelt billede, at eleverne oplever, at læringsplatformen bruges på flere forskellige måder af lærerne. Det skaber både forvirring og misforståelser blandt eleverne, fx om hvordan en opgave skal afleveres.

Eleverne peger også på ustabil internetforbindelse og lærernes manglende it-kompetencer, som en forstyrrelse for undervisningen. Det påvirker deres interesse for og motivation i undervisningen, og det er ifølge eleverne spild af undervisningstiden.